



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 257/2022-46

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Václavom Sosnom, advokátom, Námestie slobody 2, Skalica, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/46/2020 z 11. novembra 2020 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7/Cdo/113/2021 z 30. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.
2. Z doručenej ústavnej sťažnosti vyplýva, že predmetom konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutých uznesení, bola žaloba žalobcu – spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“), proti sťažovateľke ako žalovanej, ktorou sa žalobca na Okresnom súde Senica (ďalej len „okresný súd“) domáhal voči sťažovateľke určenia neplatnosti právneho úkonu – odstúpenia sťažovateľky od zmluvy o postúpení pohľadávky z 29. júna 2006 a vzájomný návrh sťažovateľky proti žalobcovi, ktorým sa sťažovateľka domáhala určenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z 21. septembra 2005. Konanie o žalobe žalobcu a vzájomnom návrhu sťažovateľky bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 4/C/103/2006.
3. S predmetom konania zároveň súvisí aj exekučné konanie, ktoré bolo vedené okresným súdom pod sp. zn. SI-3Er/218/03, v ktorom na strane oprávneného vystupovala najprv sťažovateľka (ako

pôvodná veriteľka pohľadávky, ktorá bola predmetom postúpenia), následne v rokoch 2005 – 2014 žalobca a napokon opäť sťažovateľka.

4. Okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 4C/103/2006-340 z 30. novembra 2009 tak, že žalobu žalobcu aj vzájomný návrh sťažovateľky zamietol a žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov konania.

5. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie iba čo sa týka výroku o náhrade trov konania a sťažovateľka vo veci samej proti výroku, ktorým súd zamietol vzájomný návrh, ako aj v časti výroku o trovách konania. Pretože proti výroku, ktorým okresný súd žalobu žalobcu zamietol, odvolanie podané nebolo, v tejto časti nadobudol rozsudok okresného súdu právoplatnosť. Krajský súd uznesením č. k. 23Co/23/2010-376 z 23. decembra 2010 zrušil rozsudok okresného súdu v časti zamietajúcej vzájomný návrh sťažovateľky a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Okresný súd následne rozhodol rozsudkom č. k. 4C/103/2006-406 z 19. januára 2012 tak, že vzájomný návrh sťažovateľky opätovne zamietol a nepriznal náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov.

7. Krajský súd uznesením č. k. 23Co/162/2012-431 z 28. júna 2013 na základe odvolania sťažovateľky opäť zrušil rozsudok okresného súdu v časti zamietajúcej vzájomný návrh sťažovateľky a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vzhľadom na právne závery krajského súdu v tomto uznesení akceptoval v roku 2014 exekučný súd, ako aj poverený exekútor, sťažovateľku ako oprávnenú vlastníčku vymáhanej pohľadávky a vyplatil jej výťažok z exekúcie.

8. Následne vzala sťažovateľka späť svoj vzájomný návrh a navrhla zastavenie konania o vzájomnom návrhu, s čím žalobca nesúhlasil. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 4C/103/2006-485 z 26. júna 2014 tak, že vzájomný návrh sťažovateľky zamietol a nepriznal náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov. Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolanie obaja účastníci konania, pričom žalobca neskôr vzal svoje odvolanie späť.

9. Krajský súd uznesením č. k. 24Co/181/2015-501 z 2. marca 2016 rozhodol tak, že zastavil odvolacie konanie o odvolaní žalobcu, a súčasne rozhodol, že napadnutý rozsudok ruší a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

10. Okresný súd rozhodol 4. októbra 2016 uznesením č. k. 4C/103/2006-514, ktorým zastavil konanie o vzájomnom návrhu sťažovateľky a priznal sťažovateľke nárok na náhradu trov konania (vrátane odvolacieho konania) v plnom rozsahu.

11. Krajský súd uznesením č. k. 24Co/42/2017-533 z 28. februára 2018 zrušil uznesenie okresného súdu v časti náhrady trov konania a vec vrátil na ďalšie konanie.

12. Okresný súd uznesením č. k. 4C/103/2006-546 z 20. marca 2020 rozhodol tak, že sťažovateľka má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a taktiež priznal sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

13. Krajský súd ako odvolací súd zmenil napadnutým uznesením č. k. 24Co/46/2020-178 z 11. novembra 2020 uznesenie okresného súdu tak, že sťažovateľka má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania o žalobe v rozsahu 100 % a žalobca má nárok voči sťažovateľke nárok na náhradu trov konania o vzájomnom návrhu v rozsahu 100 %. Žalobca má zároveň voči sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

14. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka v zákonom stanovenej lehote dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Sťažovateľka v podanom dovolaní namietala, že odvolací súd neodpovedal na podstatné argumenty sťažovateľky, ktoré boli pre rozhodnutie významné, a náležite sa s nimi nevysporiadal, čím je napadnuté rozhodnutie krajského súdu podľa sťažovateľky arbitrárne a nepreskúmateľné. Odvolací súd podľa nej pri posudzovaní povinnosti sťažovateľky na náhradu trov konania postupoval príliš formalisticky a v rozpore s princípom spravodlivosti a nezohľadnil okolnosti hodné osobitného zreteľa. Ďalej konštatuje, že dovolanie je prípustné, pretože odvolací súd pri svojom rozhodovaní nesprávne vyriešil niektoré rozhodujúce právne otázky, pričom sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe a rovnako rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli ustáleným spôsobom vyriešené. Namietala nesprávnu interpretáciu a nesprávne aplikovanie zákonných ustanovení odvolacím súdom, najmä ustanovenia § 256 a § 257 CSP.

15. Najvyšší súd v napadnutom uznesení č. k. 7/Cdo/113/2021 z 30. novembra 2021 dospel k záveru, že sťažovateľka neopodstatnene namietala, že jej odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP], a prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva. Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, najvyšší súd konštatoval, že prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania je vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

II.

Argumentácia sťažovateľky

16. Sťažovateľka považuje obe napadnuté uznesenia za nesprávne, pretože sú príliš formalistické, nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a nepreskúmateľné, a preto sú podľa nej ústavne neudržateľné a nezákonné. Sú tiež podľa nej v rozpore s princípom právnej istoty a bolo nimi sťažovateľke odopreté právo na prístup k súdu.

17. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu argumentuje, že odvolací súd nijako presvedčivo nevysvetlil, na základe akých skutočností dospel k názoru, že v konaní o vzájomnom návrhu sťažovateľky nebola osvedčená existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie trov konania žiadnej zo strán. Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu je podľa sťažovateľky arbitrárne, a preto v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľka namieta, že sa dovolací súd s jej dovolacími námietkami nijakým spôsobom nevysporiadal, podané dovolanie meritórne neposúdil a obmedzil sa len na konštatovanie, že dovolanie je v danom prípade neprípustné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je argumentácia sťažovateľky, že všeobecné súdy nesprávne uložili povinnosť znášať trovy konania o vzájomnom návrhu sťažovateľke, keď sa pri svojom rozhodovaní náležite nevysporiadali so zisteným skutkovým stavom a opomenuli argumenty sťažovateľky, ktorými namietala, že v prípade rozhodovania o trovách konania o vzájomnom návrhu sťažovateľky existujú okolnosti hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie trov žiadnej zo strán.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením krajského súdu:

20. V prípadoch, keď sťažovateľ namieta porušenie svojich ústavou garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdržanlivý, keďže problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k extrémnemu zásahu do základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces), alebo ak zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva (IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

21. Postup v súdnom konaní, zisťovanie a hodnotenie skutkového stavu, výklad iných než ústavných predpisov a ich aplikácia sú pri riešení konkrétnych prípadov záležitosťou všeobecných súdov. Ústavnému súdu preto neprislúcha posudzovať zákonnosť vydaných súdnych rozhodnutí za predpokladu, že nimi nebolo porušené ústavou zaručené právo či sloboda. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 70/08).

22. Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol o odvolaní žalobcu voči uzneseniu okresného súdu, ktorým tento výrokom I priznal sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a výrokom II priznal sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

23. Krajský súd konštatoval, že prvostupňový súd pri rozhodovaní o trovách konania nepostupoval z formálneho hľadiska správne; v prípade totiž, ak v spore uplatní žalovaný svoje právo vzájomnou žalobou, ide v podstate o situáciu dvoch samostatných sporov medzi totožnými stranami v jednom konaní, pričom v každom z nich majú opačné procesné postavenie; preto ku každému samostatnému výroku rozhodnutia súdu vo veci samej patrí samostatný výrok o trovách konania (bod 8 napadnutého uznesenia krajského súdu). V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd argumentuje zásadou úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 a 2 CSP), ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neplatnosti odstúpenia od zmluvy o postúpení pohľadávky z 21. septembra 2005 dňom 29. júna 2006. Právoplatným rozsudkom č. k. 4C/103/2006-340 okresný súd 30. novembra 2009 rozhodol tak, že žalobu žalobcu o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy zamietol. Vzhľadom na celkový úspech sťažovateľky ako žalovanej v konaní o žalobe má sťažovateľka nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % v zmysle

ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Tým však nebolo úplne vysporiadané rozhodovanie o trovách konania, pretože sťažovateľka podala vzájomný návrh na určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z 21. septembra 2005. Podaním z 25. júna 2014 zobrala vzájomný návrh späť a okresný súd uznesením č. k. 4C/103/2006-514 zo 4. októbra 2016 konanie zastavil. Sťažovateľka si uplatnila nárok na náhradu trov konania, pretože odpadol predmet vzájomnej žaloby z objektívnych okolností – naliehavý právny záujem na požadovanom určení odpadol po tom, ako 20. júna 2014 nadobudlo právoplatnosť uznesenie okresného súdu č. k. 1Er/2349/2008-113 z 8. januára 2014 a najmä po tom, keď súdny exekútor na základe uvedeného uznesenia 25. júna 2014 čiastočne uspokojil pohľadávku sťažovateľky ako oprávnenej a príslušnú sumu poukázal na jej účet. Krajský súd z okolností preskúmaného prípadu zistil, že medzi žalobcom a sťažovateľkou nedošlo v priebehu konania k žiadnemu mimosúdному urovnaniu sporu a nárok sťažovateľky nebol uspokojený žiadnym spôsobom zo strany žalobcu. Podľa krajského súdu možno preto uzavrieť, že došlo k splneniu podmienok pre priznanie nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie žalobcovi pre procesné zavinenie zastavenia konania sťažovateľkou. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalobca, a preto jemu zásadne vznikol nárok voči sťažovateľke na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

24. Sťažovateľka ako zásadnú námietku vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu uvádza to, že krajský súd neaplikoval na danú skutkovú situáciu ustanovenie § 257 CSP a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa ani nijako nevysporiadal s jej argumentmi k aplikácii tohto ustanovenia. Vo vzťahu k tejto námietke ústavný súd uvádza, že sťažovateľka voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolanie nepodala, dokonca sa ani nevyjadrila k odvolaniu podanému žalobcom, a teda argumenty týkajúce sa možnej aplikácie uvedeného ustanovenia pred krajským súdom nepredniesla. Vzhľadom na uvedené nie je možné konštatovať, že by postup krajského súdu, ktorým pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikoval procesným predpisom upravené pravidlo procesnej zodpovednosti za zastavenie konania, bol spôsobilý porušiť sťažovateľkou označené základné práva. Vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľky preto ústavný súd dospel k záveru o jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

25. Čo sa týka námietok sťažovateľky ohľadom nedostatočného či formalistického odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, tu ústavný súd konštatuje, že tieto námietky, ktoré si sťažovateľka uplatnila aj v podanom dovolaní v rámci dôvodu prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, boli predmetom prieskumu najvyššieho súdu v dovolacom konaní, a preto ústavný súd v rámci uplatňovaného princípu subsidiarity túto časť ústavnej sťažnosti odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

26. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či

závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne, resp. svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

27. Ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné.

28. V konkrétnom prípade ústavný súd posúdil súlad napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v kontexte zaručenia práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Na tento účel sa ústavný súd oboznámil s obsahom uznesenia najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd dovolanie podané sťažovateľkou odmietol.

29. Sťažovateľka namieta, že sa najvyšší súd s jej dovolacími námietkami žiadnym spôsobom nevysporiadal, podané dovolanie meritórne neposúdil a obmedzil sa na konštatovanie, že dovolanie je v danom prípade neprípustné. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za nesprávne, pretože v danom prípade bolo podľa nej podanie dovolania prípustné a dovolací súd sa mal obsahom podaného dovolania zaoberať.

30. Prípustnosť dovolania sťažovateľka vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd sa v odôvodnení odvoláva na rozhodnutia najvyššieho súdu vydané do 30. júna 2016, podľa ktorých „postupom súdu“ možno rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 8Cdo/56/2017) (bod 8.3. napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). Ďalej najvyšší súd uvádza, že *«Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu – finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom“ súdu vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia – jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol...»* (bod 8.5 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). Obdobne (v bode 15 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu) najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu (ktoré sa týkalo právneho stavu do 30. júna 2016), v zmysle ktorého podľa najvyššieho súdu *„prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti“*.

31. S uvedeným názorom najvyššieho súdu sa ústavný súd nemôže stotožniť. Pojem „procesný postup“ v § 420 písm. f) CSP je potrebné vyložiť v kontexte pojmu „právo na spravodlivý proces“, ktorého súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018).

32. Po 1. júli 2016 nesporne došlo k podstatnej zmene právnej úpravy prípustnosti dovolania, pričom nemožno odhliadnuť od skutočnosti, že rovnakú, ale ani obdobnú úpravu, ktorá bola obsiahnutá v § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (tzv. iná vada), CSP vo vzťahu k dovolaniu, resp. jeho odôvodneniu už výslovne ani neobsahuje. Pokiaľ odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Včlenením formulácie o práve na spravodlivý proces do textu zákona sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnilo. V konečnom dôsledku zároveň platí, že vo sfére právneho poriadku Slovenskej republiky možno požadovať aj vyšší stupeň ochrany základných práv, než zodpovedá štandardom rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako to vyplýva zo vzťahu dohovoru a zákona podľa čl. 154c ods. 1 ústavy (I. ÚS 44/2021).

33. Obdobne nemožno akceptovať ani tvrdenie, že nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia nezakladá vadu zmätočnosti, tak ako to konštatoval najvyšší súd v bode 15 napadnutého uznesenia, a to s ohľadom na judikatúru ústavného súdu (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 311/07), ako aj judikatúru ESLP (pozri rozhodnutie H. proti Belgicku z 30. 11. 1987, sťažnosť č. 8950/80, bod 53 Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61, Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29), z ktorej jednoznačne vyplýva, že právo na riadne, t. j. aj dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania. Totiž len také odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

34. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia (sp. zn. 7Cdo/7/2020). Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

35. Napriek uvedenému ústavný súd konštatuje, že dovolací súd sa zaoberal dovolacími námietkami sťažovateľky, pričom dospel k záveru, že nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. K námietke sťažovateľky, že odvolací súd nezohľadnil jej argumentáciu, dovolací súd poznamenáva, že odvolací súd rozhodoval o podanom odvolaní žalobcu

a sťažovateľka sa k odvolaniu nevyjadrila. Odvolací súd podľa najvyššieho súdu dal jednoznačnú odpoveď na odvoláciu argumentáciu, riadne zistil skutkový stav veci, vysvetlil, aké právne predpisy pre posúdenie veci použil, vysvetlil, akými právnymi úvahami sa spravoval, a dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie tak, aby neboli pochybnosti o právnom posúdení. Závery odvolacieho súdu sa podľa názoru dovolacieho súdu nejavia ako svojvoľné, ústavne neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu aplikovaných právnych noriem.

36. Je zjavné, že najvyšší súd dovolaním napadnuté rozhodnutie riadne preskúmal, no keďže dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezistil, sformuloval svoj právny záver o neprípustnosti podaného mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 447 písm. c) CSP, teda rozhodol spôsobom, ktorý mu Civilný sporový poriadok vyslovene umožňuje.

37. Sťažovateľka vyvodila prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Najvyšší súd v tomto smere poukázal na ustanovenie § 421 ods. 2 CSP, podľa ktorého dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP. Podľa § 357 písm. m) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Najvyšší súd správne vyvodil záver, že prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania, ktorú sťažovateľka vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, je vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP.

38. S ohľadom na už uvedené tak ústavnému súdu neostávalo iné, než uzavrieť, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje žiadny ústavnoprávny deficit, ktorý by odôvodňoval zásah ústavného súdu. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu s ohľadom na všetky uvedené skutočnosti nepochybil, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

39. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2022

Peter Straka
predseda senátu